

Se mottakerliste nedenfor.
Rørosveien 11

7290 STØREN
Norge

Deres ref.:

Vår ref.

Dato:

Sak/dok.: 06/02880-88

12.11.2018

Ark.: 326.12 BS

Vedtak i navnesak 2018/216 – Vagnill-, Talsnes, For(d)- i Midtre Gauldal kommune

Kartverket har i dag gjort vedtak om skrivemåtene av to gårdsnavn, samt en rekke navn som er avleda av elvenavnet *Forda* i Midtre Gauldal kommune:

- **Vagnilla** (gårdsnavn for gnr. 96), **Vagnill-** i sammensetninger
- **Talsnes** (gårdsnavn for gnr 221)
- Navn som er avleda av elvenavnet *Forda* får skrivemåten **For-**, bl.a. **Forodden** og **Forsetmoen**

Behandling av de enkelte navna og fullstendige navnelister finnes nedafor. Vedtakene er gjort med hjemmel i § 5 tredje ledd i lov om stadnamn, se <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1990-05-18-11>.

Bakgrunn

Navnesaken ble tatt opp av Midtre Gauldal kommune i samband med adressering i kommunen, jf. e-post 15.5.2018. Navna skal brukes som ledd i adressenavn, og har hatt flere godkjente skrivemåter i offentlig bruk.

Høringsuttalelser og tilrådinger

Kartverket sendte saken til høring i Midtre Gauldal kommune i et brev datert 5.6.2018 (se § 6 i lov om stadnamn for saksbehandlingsregler).

Kommunen kunngjorde saken på hjemmesidene og i lokalpressen, og grunneiere ble tilskrevet direkte. Frist for å uttale seg var 19.8. I brev datert 4.9. har kommunen sendt de lokale uttalelsene til stedsnavntjenesten i Språkrådet. Det kom inn svar fra Singsås museum og historielag, Midtre Gauldal navnekomité og fire privatpersoner/grupper.

Språkrådets stedsnavntjeneste har gitt sine tilrådinger til skrivemåter i et brev datert 6.11.2018. Tilrådingen refereres kort under hvert navn, for utførlige redegjørelser for de enkelte navna henviser vi til dette brevet.

Gnr 96 Vagnill-

Navnekomiteen og en grunneier ønsket skrivemåten *Vagnild*, som er vanlig form i matrikler og som familienavn.

Navnekonsulenten påpeker at dette er en skrivemåte fra dansk, som generelt skriver *ld* for *ll*. Opphavet er enten *-vella* (til å velle, strømme) eller helst ei avleiing *-ill*, som ble brukt for å danne elvenavn. Uttalen /vagniljlja/ er registrert i Norske Gaardnavne. I tradisjonell soknedalsdialekt ville *d* ha blitt uttalt foran vokal dersom den var opprinnelig. Informanter opplyser at *Vagnilla* fortsatt er i bruk som navn på hele gårdsområdet eller grenda, mens en heller bruker bruksnavn som *Utstuu* o.l. om hvert enkelt gårdsbruk. Disse navna står på kart i dag, og navnekonsulenten tilrår at de blir stående.

Kartverket understreker at skrivemåten av gårds- og bruksnavn ikke har noen innflytelse på skrivemåten av familienavnet. Da man begynte å ta familienavn på 1800-tallet, var skriftspråket dansk, og skrivemåten fikk naturlig nok danske trekk. Kartverket er enig i navnekonsulentens vurdering, og vedtar følgende skrivemåter:

- **Vagnilla** gårdsnavn for gårdsnummer 96
- **Vagnilløkkja** skog
- **Ytter Vagnilløkkja** skog
- **Vagnillsætra** og **Vagnillvollan** seter
- **Vagnillfloan** myr
- **Vagnillhøgda** haug
- **Vagnillvatnet** tjern

Kartverket setter opp **Vagnillgrenda** som forslag til grendenavn. Det er kommunen som har vedtaksrett til grendenavn og som avgjør om navnet skal vedtas.

Flere bruksnavn var med i navnesaken. Her gjør ikke Kartverket noe vedtak, men lar daglignavna blir stående. Følgende navn er registrert i SSR og vises på detaljerte kart: **Utstuu** (bnr. 1), **Nordi** (bnr. 2), **Oppå** (bnr. 3), **Nordpå** (bnr. 4) og **Gjerdet** (bnr. 6). Dersom grunneiere ønsker matrikelnavnet *Vagnill* i stedet, kan de ta kontakt med Kartverket. Se regler om grunneiers rett til å fastsette navn på eget bruk under «Bruksnavn» nedafor.

Gnr. 221 Talsnes

Navnet skrives *Talsnes* i matrikkelen og *Telsnes* på kart. Uttalen er /tæ:lsnæs/ etter Norske Gaardnavne og blir gjengitt som «tærnsnes» eller «tæsnes» i dag. Det lokale ønsket er *Talsnes*. Både to grunneiere og Singsås museum og historielag ønsker denne skrivemåten.

Navnekonsulenten skriver at uttalen ikke kan brukes for å avgjøre skrivemåten, fordi både *tals* og *tels* vil få uttale med æ i dialekten. Opphavet til navnet er usikkert. Den mest sannsynlige tolkinga av førsteleddet er likevel norrønt **telgr* 'telg, bregne', som bygdeboka også regner som rimelig. *Tall* 'furu' som navnekomiteen foreslår ville gitt uttalen /taljljs-/. Ettersom opphavet ikke er helt sikkert og uttalen ikke gir noen pekepinn, velger navnekonsulenten å legge hovedvekt på det lokale ønsket, og tilrår skrivemåten *Talsnes*.

Kartverket har ikke noe å tillegge til dette, og vedtar følgende skrivemåter:

- **Talsnes** gårdsnavn for gårdsnummer 221
- **Talsnes** eller *Nordgården* bnr. 221/1
- **Talsnes** eller *Sørgården* bnr. 221/2
- **Talsneshåggån** bnr. 221/4
- **Talsneseng** bnr. 221/11
- **Talsnesvollen** seter på 294/5 og 294/7
- **Talsnesvollen** to setre, en ved Storburusjøen og en ved Gammelvollmyra
- **Talsnesdalen** (dal)
- **Talsneshogstret** (skog)

For bnr. 221/1 og 221/2 vil *Nordgården* og *Sørgården* fortsatt stå på kart, med mindre grunneierne melder inn til Kartverket at de ønsker *Talsnes* i stedet. Se mer om grunneiers rett til å fastsette bruksnavn nedafor.

For- eller Ford- i navn som er avleda av elvenavnet Forda

Elvenavnet *Forda* ligger til grunn for en rekke navn i Singsås. For de avleda navna har skrivemåten variert mellom *For-* (bl.a. i *Forset*) og *Ford-* (bl.a. *Fordodden*). Skrivemåten *rd* er brukt for å markere tradisjonell uttale med tjukk l.

Lokalt har det vært sterkt engasjement for å få skrivemåten *For-* i samtlige navn. Singsås museum og historielag, navnekomiteen i kommunen og flere grunneiere har skrevet høringsinnspill der de argumenterer for skrivemåten *For-*, og legger fram mye dokumentasjon på at denne formen er brukt i skrift. De skriver at elvenavnet *Forda* og bygdenavnet *Forbygda* fortsatt uttales med tjukk l, men de fleste av navna i dag uttales med *r*. Harald Forodden peker også på at skrivemåten *rd* i dag oppfattes som at uttalen skal være *rd* (som i *Ford*).

Navnekonsulenten holder fast på at elvenavnet skal skrives *Forda* fordi uttale med tjukk l fortsatt er vanlig. Prinsipielt kunne en ha skrivemåten med *rd* i de avleda navna. Men Singsås er et grenseområde for tjukk l av *rd*, og uttale med *r* vinner fram i ord som *gård*, *bord* og *gjerde*. Dermed blir koblinga mellom tjukk l og skrivemåten *rd* også svakere. Flertallet av navna uttales med /r/ i dag, og etter Lov om stadnamn skal skrivemåten bygge på tradisjonell uttale som fortsatt er i levende bruk.

I navn der uttalen med tjukk l ikke lenger er i bruk i dag, må skrivemåte derfor bli *For-*. Det gjelder bl.a. *Forodden* og alle avledninger av *Forset-*. Uttalen av *For(d)dalen* vil uttalen bli den samme uansett skrivemåte, ettersom *r* og *d* trekkes sammen i tale. Navnekonsulenten ønsker primært skrivemåten *Forddalen* for å vise sammenhengen med elvenavnet, men kan godta skrivemåten *Fordalen*.

Videre ønsker navnekonsulenten at Kartverket registrerer *Odden* og *Oddryggen* som bruksnavn for bruksnummer 1 og 2. I høringsinnspillet fra Hans Martin Forodden Hegseth m. fl. kommer det fram at disse navna brukes til daglig, og *Odden* er også gårdsnavnet i eldre matrikler.

Kartverket vurderer også at navn som har uttalen /r/ i dag må skrives *For-*. Den tradisjonelle uttalen med tjukk l markeres i elvenavnet *Forda*. *Forbygda* uttales også med tjukk l, men her har Kartverket tidligere valgt å ikke påklage et kommunalt vedtak på skrivemåten. For dalen ser Kartverket av *Forddalen* ville gjøre sammenhengen med elvenavnet tydeligere. Vi velger likevel skrivemåten *Fordalen*, slik at alle avleda navn får felles skrivemåte *For-*.

Kartverket vedtar følgende skrivemåter:

- **Forodden** gårdsnavn for gårdsnummer 266
- **Odden** og **Forodden** bnr. 266/1
- **Oddryggen** og **Forodden** bnr 266/2
- **Foroddåsen** ås
- **Fordalen** dal
- **Fordalsvollen** seter
- **Forsetmoen** bnr. 270/7
- **Forsetmoen** bnr. 270/10
- **Forsetkjølen** myr
- **Forsetåsen** ås
- **Forosvollen** seter

For bruksnummer 266/1 og 266/2 vil daglignavna *Odden* og *Oddryggen* bli satt som hovednavn slik navnekonulenten tilrår. Disse formene vil vises på kart, med mindre grunneierne melder til Kartverket at de heller ønsker *Forodden*.

Ved en feil bli ikke *Forosvollen* med i navnesaken fra starten. Her ber vi eierne kontakte Kartverket dersom de ikke er tilfreds med den vedtatte skrivemåten *Forosvollen*.

Bruksnavn

Etter lov om stadnamn har grunneieren rett til å fastsette skrivemåten av navn på eget bruk dersom han/hun kan dokumentere at skrivemåten har vært i offentlig bruk som bruksnavn (på offentlig kart, på skilt, i matrikkelen, skjøte e.l.), jf. § 6 andre ledd i lov om stadnamn. Dersom grunneieren ønsker en annen skrivemåte enn den Kartverket vedtar, kan han/hun sende krav om det til Kartverket og legge ved gyldig dokumentasjon. Hvis kravet godtas, er det fremdeles Kartverket som formelt sett vedtar skrivemåten.

Kunngjøring

Kommunen skal sørge for at vedtaket gjøres kjent for de partene i kommunen som har klagerett etter § 10 første ledd i loven, og som ikke er adressater i dette brevet.

Bruk av vedtatte skrivemåter

Vi vil minne om reglene i stedsnavnloven om plikt til å bruke vedtatte skrivemåter, jf. § 9, spesielt første setning, som har denne ordlyden: *Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd.* Det vil si organer for stat, fylkeskommune og kommune samt selskaper som det offentlige eier fullt ut.

Når det samme navnet er brukt om ulike navneobjekter på samme sted, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovedregel være retningsgivende for skrivemåten i de andre funksjonene. Dersom dette vedtaket blir stående uten at det blir påklaget, legger vi derfor til grunn at kommunen vedtar samme skrivemåten i ev. adressenavn og adressetilleggsnavn der navnet blir brukt. Kommunen sender relaterte adressenavnvedtak til Kartverket på vanlig måte, slik at vi kan legge navna inn i Sentralt stedsnavnregister (SSR).

Klage

Etter § 10 i lov om stadnamn kan vedtak om skrivemåten påklages av dem som etter § 5 første ledd bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stedsnavn. Klagefristen er tre uker fra meldinga om vedtaket er kommet fram til mottaker. Dersom denne meldinga skjer ved offentlig kunngjøring, starter klagefristen fra den dagen vedtaket blir kunngjort første gang. De som har klagerett, har rett til å se saksdokumentene, som er arkivert hos vedtaksorganet. Det er anledning til å søke om utsatt iverksetting av vedtaket til klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

Eventuell klage skal stiles til Klagenemnda for stedsnavnsaker og sendes til Statens kartverk med kopi til kommunen. Klagen skal grunngis, og grunngivingen må behandle alle navn eller navneledd klagen gjelder.

Når man tar opp en klagesak, gjelder de samme saksbehandlingsreglene som for navnesaker ellers. Dersom vedtaket blir opprettholdt, sender Kartverket saken videre til ei særskilt klagenemnd oppnevnt av Kulturdepartementet.

Vennlig hilsen

Lars Mardal
fylkeskartsjef

Berit Sandnes
stedsnavnansvarlig for Trøndelag

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottaker: Stedsnavntjenesten for Midt-Norge
MIDTRE GAULDAL KOMMUNE

Kopi Berit Wolden, MIDTRE GAULDAL KOMMUNE

VAGNILL-

96/1	Odd Arnfinn Wagnild	7288 Soknedal
96/2	Terje Hage	7288 Soknedal
96/3	Andreas Vagnild og Anette Vagnild	7288 Soknedal
96/4	Jens Ingvar Vagnild	7288 Soknedal
96/6	Hege Vagnild og Ola Håvard Vagnild	7288 Soknedal
96/7	Jorunn Synnøve Midtli og Olav Asbjørn Midtli	7288 Soknedal

TALSNES og TALSNESVOLLEN

221/1	Anders Ole Talsnes	Teialia 17 A, 7236 Hovin i Gauldal
221/2	Joar Talsnes Børø og Signe Hyttbakk	7387 Singsås
221/4	Trond Karstein Amundsen	7387 Singsås
221/11	Erik Jan Østmo og Wenche Talsnes Østmo	Kolsåslia 25 N, 7026 Trondheim
294/5	Thomas Talsnes	7387 Singsås
294/7	Anne Kari Engan Turid Talsnes	Haltdalsvegen 976, 7383 Haltdalen Frøsetåsen 3 A, 7290 Støren

FORODDEN/FORSETMOEN

266/1	Hans M. Forodden Hegseth	Tilleråsen 73, 7092 Tiller
266/2	Birger Borge og Halfrid Pauline Forodden	Høgreina 292, 7079 Flatåsen
270/7	Midtre Gauldal kommune	
270/10	Kjellrun Forseth	Strandvegen 57, 7383 Haltdalen

FOROSVOLLEN

269/5 og 270/8	Ola Solbakken	Klokkarvegen 7A, 7540 Klæbu
270/3	Rolf Kleven	Skaunavegen 102, 7353 Børsa
270/1	Jørund Forset	7387 Singsås
270/4	Jens Foros	7387 Singsås